

Handläggare: Annika Åberg
Tfn: 508 09 330

Till
Norrmalms stadsdelsnämnd

**Förekomsten av legionella och andra farliga bakterier i
stadsdelsförvaltningens verksamheter. Svar på fråga från Åke
Askensten (mp).**

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden besvarar Åke Askenstens (mp) fråga med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Ulf Bergh
Stadsdelsdirektör

Yngve Lindström
Avdelningschef

Sammanfattning

Åke Askensten har frågat om farliga bakterier, t ex legionärssjuka och farliga gula stafylokocker, förekommit i stadsdelsförvaltningens verksamheter. Hur de i så fall har hanterats och hur man agerar för att förebygga bakterieproblem.

Inga samhällsfarliga sjukdomsbakterier har anmälts inom stadsdelen. Förebyggande åtgärder i form av kontroller av hygienstandard i sköljrum på sjukhem och servicehus, samt kontroll av varmvattentemperaturen i fastigheterna sker regelbundet. Hygienrutiner finns inom alla berörda verksamheter. Ett avtal med hygienkliniken på Karolinska sjukhuset håller på att utarbetas och omfattar bl. a. tillgång till specialistinsatser. Förvaltningen anser att beredskapen är god.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för strategi och stöd. Information har hämtats från den medicinskt ansvariga sjuksköterskan och från äldreboenden. Lokalintendenten har gjort en rundfrågning bland fastighetsägarna. Uppgifter har hämtats från Smittskyddsinstitutets hemsida.

Bakgrund

Stadsdelsnämnden har 2001 11 07 mottagit en skrivelse från Åke Askensten, Miljöpartiet de Gröna angående hanteringen av eventuella förekomster av Legionella, gula stafylokocker och andra farliga bakterier inom stadsdelens verksamheter. Legionellabakterier har rapporterats från ett äldreboende på Kungsholmen. Spridningen av MRSA, en av de farligare gula stafylokockerna, ökar oroande i stora delar av Sverige. I Stockholm fanns 97 fall anmälda år 2000 och siffran för 2001 väntas bli 144 smittade.

Både Legionella och MRSA är enligt smittskyddslagen anmälningspliktiga såsom samhällsfarliga sjukdomar. Inga sådana anmälningspliktiga infektionsorsaker inom stadsdelsförvaltningens enheter har kommit till MAS, Inger Dahlbergs kännedom.

Legionella är en typ av lunginflammation som sprids genom inandning av förorenat vatten i aerosolform, d.v.s. vattenånga. Spridning kan ske via dusch, klimatanläggningar, luftfuktare. Tillväxt av bakterien sker i stillastående vatten i rör, varmvattenberedare och liknande. Legionella anses inte farlig för friska personer, sprids inte mellan personer och smittar inte heller via dryck. Vaccin finns inte. Förebyggande åtgärder är att hålla varmvattentemperaturen på minst +60° C i varmvattenberedaren och minst +50° C vid tappstället. Vattenledningarna ska vara konstruerade så att stillastående vatten i rören undviks.

Fastighetsägarna/hyresvärdarna är ansvariga för varmvattentemperaturen och lokalintendenten har gjort en rundfrågning till våra aktuella värdar. Familjebostäder (äger Trossen, där det nu aktuella legionellautbrottet har varit) har anlitat Miljö- och hälsoförvaltningen för att göra legionellaprover i deras fastigheter med servicehus. När resultaten är klara kommer de att göra ett åtgärdsprogram för att förhindra nya utbrott av Legionella. Redan nu har man höjt temperaturen på varmvattnet. På Trossen har man bytt alla gamla duschslangar och blandare. Man har också ökat kloreringen i vattnet. Gatu- och fastighetskontoret har i sin del av Sabbatsbergsområdets sjukhem mätare för varmvatten m. m. och kontrollerar dessa varje vecka, liksom Svenska Bostäder. Locum har efter de senaste larmen höjt temperaturen till 60° och höjer dessutom temperatur till 90° då och då för att döda eventuella bakterier. Stockholmshems varmvatten håller alltid 55°. Förvaltningen kommer fortsätta att hålla sig underrättad om att varmvattentemperaturerna håller sig till smittskyddsinstitutets rekommendationer.

MRSA (Meticillinresistenta gula stafylokocker), är en variant av gula stafylokocker som är resistent mot de flesta penicilliner och är ett stort bekymmer utomlands. De MRSA som upptäckts i Sverige är till största delen importerade från sjukhus utanför Norden, men ökningen av antalet smittade oroar smittskyddsmyndigheten.

Gula stafylokocker är en vanlig omgivningsbakterie. De flesta människor är periodvis bärare av dessa bakterier, ofta i näsan, men även på andra slemhinnor och på huden. Det är den vanligaste orsaken till variga sårinfektioner. Det finns flera varianter av gula stafylokocker med olika resistens mot antibiotika. Gula stafylokocker är ett problem i sjukhusmiljö då de är mycket farliga om de infekterar inre organ vid t ex operationer. Lunginflammation, hjärnhinneinflammation och infektion i skelett och leder kan vara orsakade av gula stafylokocker. Smittspridning sker lätt om en patient på sjukhus, vårdhem etc. är smittad och om hygieniska rutiner inte upprätthålls.

Introduktionen för nyanställda i förvaltningen omfattar hygienföreskrifter. Varje avdelning har en rutinpärm med tydliga föreskrifter för hygien i olika vårdsituationer. De flesta anställda har vårdbiträdes- eller undersköterskeutbildning där hygienkunskap ingår. Förvaltningen har för avsikt att teckna ett avtal med sjukvårdshygieniska avdelningen på Karolinska sjukhuset för bl. a. utbildning och andra vårdhygieniska tjänster. Inför emottagandet av en person med stafylokockinfektion, som blivit beviljad dagvård, kommer en hygiensköterska från Karolinska sjukhuset för att informera personalen hur de ska hantera hygien så att ingen blir smittad.

Servicehus och vårdavdelningar som hanterar bäcken m.m. har speciella sköljrum med spolmaskiner för rengöring. Temperaturen hos spolmaskinerna ska vara tillräckligt hög för att hindra spridning av olika magsjukbakterier, t ex salmonella, campylobacter. Detta kontrolleras regelbundet av förvaltningen.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser att beredskapen är god. Fastighetsägarna är inte minst i och med förvaltningens förfrågan medvetna om riskerna och har vidtagit åtgärder.

Hygienföreskrifter finns på vårdavdelningar, personalen har utbildning. När avtalet med Karolinska sjukhuset är klart, finns tillgång till specialistinsatser vid ett eventuellt utbrott av bakterieangrepp.

Bilagor

1. Fråga om legionellabakterier m.m. från Miljöpartiet
2. Norrmalms barnchecklista